

Kuka tarvitsee sosiaalioikeudellista osaamista?

Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilökunnan oikeudellinen osaaminen asiakkaan oikeuksiinsa pääsyn turvaajana

Sosiaalioikeudellinen sääntely

- Keskittyen sote-palveluihin keskeisenä voidaan pitää seuraavia seikkoja:
 - Hyvän hallinnon toteuttaminen
 - Sosiaalisten oikeuksien, yhdenvertaisuuden ja sosiaalipoliittisten päämäärien käytännön toteuttaminen
 - Itsemääräämisoikeuden, osallisuuden, ihmisarvon, yksityiselämän ja integriteetin kunnioittaminen
 - Toiminnan perustuminen alueelliseen ja yksilölliseen tarpeeseen
 - Toiminnan tavoitteellisuus ja vaikuttavuus
 - Yhdenvertaisen palveluihin pääsyn turvaaminen

Järjestelmän tarjoama apu ja tuki

Vaikuttavia tekijöitä:
Kieli, kulttuuri,
järjestelmätuntemus

Heikentyneen
toimintakyvyn
omaava yksilö

Usein runsaasti
palvelutarpeita
säännöllisesti

Kustannukset korkeita

Relaatiot?

Riittävän
toimintakyvyn
omaava yksilö

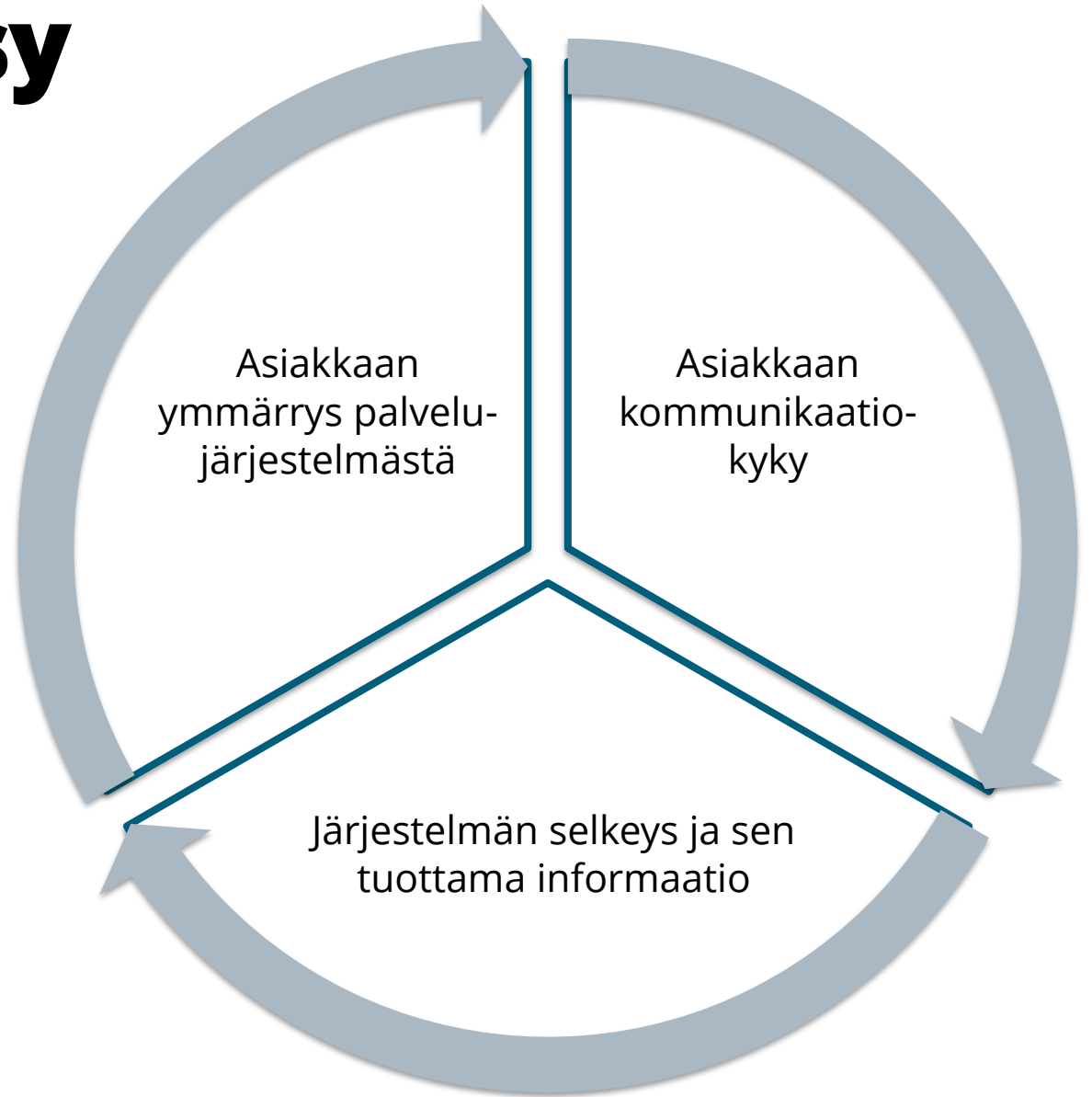
Usein suppeaa
palvelutarvetta
satunnaisesti

Kustannukset matalia

Oikeuksiinsa pääsy

- Oikeuksiinsa ja erityisesti palveluihin pääsyn haasteena ei niinkään palveluiden saatavuus, vaan **tarpeenmukaisten palveluiden saavutettavuus**
- Saavutettavuuden ongelmat voidaan nähdä osoituksina **sosiaalisen eriarvoisuuden ilmiöstä**, joka edellyttää kollektiivisten, yhteiskunnallisten tekijöiden tunnistamista sen sijaan, että vastuu palveluihin pääsyn haasteista säilytettäisiin yksilölle
- Institutionaalisen ja informatiivisen saavutettavuuden näkökulmasta **sote-henkilöstön osaaminen** on varsin keskeisessä asemassa

Osaaminen saavutettavuuden turvaajana

- Institutionaalinen saavutettavuus: viranomaisen tulisi järjestää toimintansa niin, että asiakas pääsee asianmukaisesti tarvitsemiinsa palveluihin.
 - Ongelmia voi tuottaa esim. puutteellinen resursointi, johon voidaan viitata niin henkilöstön määrän kuin osaamistason turvaamisen näkökulmasta.
- Informatiivinen saavutettavuus: toiminta perustuu riittävään tietopohjaan sekä riittävään, ymmärrettävään, oikea-aikaiseen ja monipuoliseen viestintään
- Sote-ammattihlöiden osaamisen erityisyys on tunnistettu ja tunnustettu lainsäädännössä
 - Ammattihlöitä koskeva sääntely, potilaslain ja asiakaslain sääntely laadukkaista palveluista
 - Erityisesti sosiaalityöntekijöiden työssä korostuu oikeudellinen osaaminen

Sosiaalioikeudellinen osaaminen

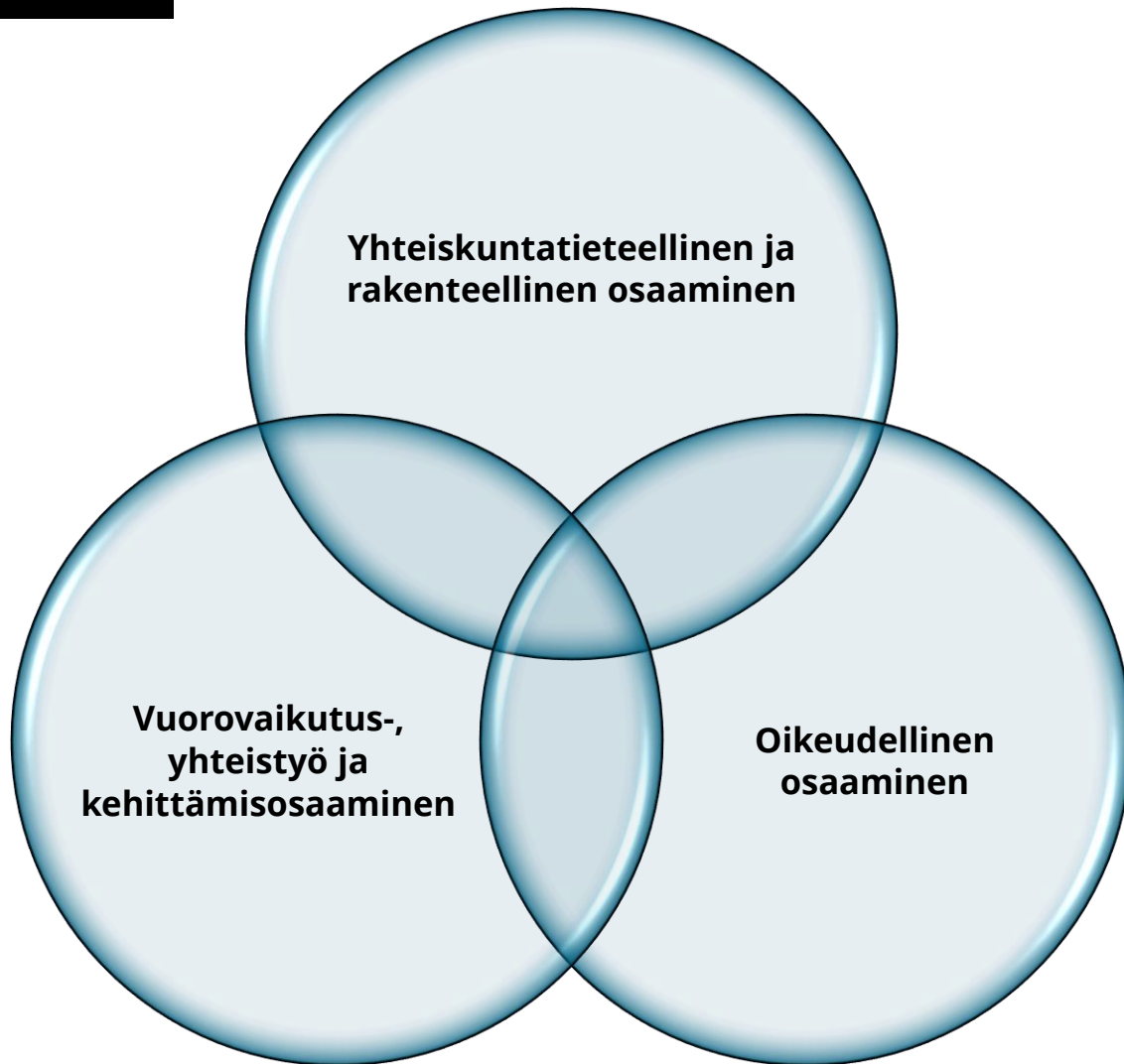
Esimerkkitilanne

- Sosiaalityöntekijä arvioi lastensuojelun tarvetta.
- Asiakasperheellä on moninaisia palvelutarpeita, jotka ovat johtaneet siihen, että perheen lapsien kasvu- ja kehitysolosuhteet ovat vaarantuneet.

- Oikeudelliseen osaamiseen kuuluvat
 - Asiakkaan oikeuksien turvaaminen (osallisuus, itsemääräämisoikeus, integriteetti, oikeusturva)
 - Ammatillinen vastuun ja toimivallan ymmärrys
 - Menettelyllisen ja aineellisen sääntelyn hallinta
 - Sovellettavaksi tulevien oikeusperiaatteiden ymmärrys
 - Asian riittävä selvittäminen suhteessa asian laatuun
 - Oikeudellisen ja yksittäisestä tapauksesta saatavilla olevan tiedon yhteensovittaminen
 - Tiedon systemaattisen merkityksen punninta
 - Oikeudellisesti vakuuttavan ratkaisun tekeminen

Sosiaalioikeus ja sosiaalityö

Helsingin yliopisto

- Julkisoikeus 5 op
- Sosiaalioikeus 5 op

Itä-Suomen yliopisto

- Johdatus sosiaalioikeuteen 5 op
- Sosiaalihuolto-oikeus 5 op
- Hallintotoiminta sosiaalihuollossa 5 op

Jyväskylän yliopisto

- Sosiaalioikeus 5 op

Lapin yliopisto

- Hyvinvointioikeuden perusopinnot 25 op

Tampereen yliopisto

- Sosiaalioikeuden perusteet 5 op
- Sosiaalihuollon lainsäädäntö 5 op

Turun yliopisto

- Sosiaalioikeus 5 op
- Sosiaalioikeus: toimeentuloturvalainsäädäntö 2 op

Kiitos!

<https://uefconnect.uef.fi/kakku/>